

3,1%), реакция сальника у 21 (8,2%), резекция кишечника у 15 (5,8%), эпистомия у 8 (2,7%), коагулостомия у 6 (2,3%), нефрэктомия у 2 (0,7%), холецистэктомия у 1 (0,3%). Послеоперационные осложнения были у 64 (24,5%), нагноение ран у 46 (17,9%), ранняя спаечная непроходимость кишечника у 7 (2,7%), эвентрация у 4 (1,5%), кишечный и панкреатический свищ по 1 (0,3%), тромбоэмболия легочной артерии у 4 (1,5%). Послеоперационная летальность - 3,2%.

## СЕЛЕКТИВНА МЕЗЕНТЕРИКОГРАФІЯ В КЛІНІЦІ ПЕРІТОНІТУ

В.Л.Шальков

Кафедра хірургічних хвороб СумДУ

Мезентерикографія виконана у 48 хворих за методикою Сельдінгера-Едмана. Показниками були випадки абдомінальних захворювань з підозрою на обструкцію брижових судин та перитоніт, коли проводилась лікувальна інфуазія в брижову артерію. Оцінювали стан регіонарної гемодинаміки по тривалості фаз кровотоку, діаметрах верхньої брижової артерії та воротньої вени, часу початку венозної фази. Лінійна швидкість кровотоку визначалась як частка від відношення довжини судин до часу, за який по ньому пройде контрастна речовина. Об'ємний кровотік вираховувався за формулою Ardran Q = 0,06 л/г<sup>2</sup> х 1\h. Перитоніт характеризувався збільшенням тривалості артеріальної (на 70,1%) та венозної (в два рази) фаз кровотоку, зменшенням діаметру верхньої брижової артерії та воротньої вени. В реактивній стадії спостерігалося деяке збільшення судин. Артеріо-венозне шунтування підтверджувалося більш раннім початком венозної фази. Об'ємний кровоток по верхній брижовій артерії, після деякого збільшення в реактивній стадії, зменшувався в термінальній на 28,4%. В усіх стадіях фаза капілярного кровотоку

була більш вираженою (стала контрастної речовини), що свідчило про порушення мікроциркуляції. Діагностичне значення мезентерикографії базувалося на таких ангіографічних ознаках: симптоми захворювань, які викликали перитоніт - "обрив" стовбура артерії при його обструкції, аваскулярні зони при отрангуляції та хаотичність судинного малюнку при гострій непрохідності кишечника; симптоми функціонального характеру - збільшення тривалості фаз кровотоку, вазоконстрикція, зниження об'ємного кровотоку; симптоми перитоніту - гіпераваскуляризація в зоні запалення, потовщення стінки кишечника та підсилення забарвлення тканин органів черевної порожнини на фоні пневматозу, "плямистість" рентгенологічного малюнку, артеріальний спазм. Ангіографічні ознаки перитоніту та симптоми функціонального походження посилюються і стають більш вираженими з прогресуванням захворювання. Таким чином, селективна мезентерикографія при перитоніті дозволяє виявити органічні та функціональні порушення в черевній порожнині, а також оцінити тяжкість та динаміку захворювання.

## КЛИНИЧЕСКАЯ ДИАГНОСТИКА ОСТРЫХ НАРУШЕНИЙ МЕЗЕНТЕРИАЛЬНОГО КРОВООБРАЩЕНИЯ

Кононенко Н.Р., Кащенко Л.Г.,  
Шальков Е.Л., Никонов А.А., Неустроев В.Н.,  
Коцюба И.И., Курочкин А.В., Золотарев Н.Н.  
Кафедра хирургических болезней СумГУ,  
5 городская клиническая больница

Вопросы диагностики острых нарушений мезентериального кровообращения (ОНМК) изучены у 108 больных (45 мужчин и 53 женщины) в возрасте от 27 до 95 лет: до 60 лет - 17 чел. (16,5 %), старше 60 лет - 86 (83,5 %). ОНМК отмечены: в тонкой кишке - у 64 больных, в тонкой и толстой кишке - у 34 больных,